

Direttiva dwar l-Istazzjonar ta' Ħaddiema mwettqa fil-qafas ta' prestazzjoni ta' servizzi applikabbli transnazzjonali fis-settur tat-trasport bit-triq

Ħaddiema mill-Ġermanja u mill-Ungerija eżerċitaw l-attività ta' sewwieq taħt kuntratti ta' charter relatati mat-trasport internazzjonali, konklużi bejn kumpannija tat-trasport li l-uffiċċji tagħha jinsabu f'Erp (il-Pajjiżi l-Baxxi), Van Bosch Transporten BV, u żewġ kumpanniji oħr, waħda stabbilita taħt id-dritt Ġermaniż u l-oħra stabbilita taħt id-dritt Ungeriz, li jappartjenu għall-istess grupp, li magħhom kienu relatati s-sewwieqa. Bħala regola ġenerali, matul il-perijodu kkonċernat, iċ-charter sar minn Erp u l-vjaġġi ntemmu hemm, iżda l-maġġoranza tat-trasport imwettqa abbażi tal-kuntratti charter inkwistjoni saru barra t-territorju tal-Pajjiżi l-Baxxi. Van den Bosch Transporten, bħala membru tal-assoċjazzjoni Olandiża għat-trasport tal-merkanzija, kienet koperta mill-ftehim kollettiv tax-xogħol applikabbli għal dan is-settur (iktar 'il quddiem il-“FKX” għat-Trasport ta' Merkanzija), konkluż bejn din l-assoċjazzjoni u il-Federatie Nederlandse Vakbeweging (il-Federazzjoni tal-Moviment Sindakali Olandiż, iktar 'il quddiem il-“FNV”). It-tieni ftehim kollettiv tax-xogħol, applikabbli b'mod partikolari għas-settur tat-trasport bit-triq ta' merkanzija għall-kiri jew bi ħlas, u li d-dispożizzjonijiet tiegħu kienu fis-sustanza identiċi għal dawk tat-“trasport ta' merkanzija” tal-FKX, kien, b'differenza mill-ewwel, iddikjarat ta' applikazzjoni ġenerali. Iżda, taħt id-dritt nazzjonali, kumpanniji li jaqgħu taħt “l-FKX Trasport ta' Merkanzija” kienu eżentati mill-applikazzjoni ta' dan it-tieni ftehim, sakemm jiġi osservat l-ewwel ftehim.

Skont l-FNV, meta Van den Bosch Transporten talbet lis-sewwieqa mill-Ġermanja u mill-Ungerija, hija kellha tapplika għalihom il-kundizzjonijiet bażiċi tax-xogħol tal-FKX “trasport tal-merkanzija”, fil-kapaċità tagħhom bħala ħaddiema stazzjonati, skont id-Direttiva dwar l-Istazzjonar ta' Ħaddiema¹. Peress li l-kundizzjonijiet bażiċi tax-xogħol, stipulati f'dan il-ftehim, ma ġewx applikati għal dawn is-sewwieqa, l-FNV ressqet azzjoni kontra t-tliet kumpanniji tat-trasport, li ntlagħet fl-ewwel istanza permezz ta' sentenza interlokutorja. Madankollu, din is-sentenza ġiet annullata fl-appell. Il-qorti tal-appell ikkunsidrat b'mod partikolari li ċ-charters inkwistjoni ma jaqgħux fl-ambitu tad-direttiva dwar l-istazzjonar tal-ħaddiema, billi huma koperti biss b'din id-direttiva ċ-charters imwettqa, għallinqas prinċipalment, “fit-territorju” ta' Stat Membru ieħor.

Huwa f'dan il-kuntest li, adita minn appell mill-FNV, il-Hoge Raad der Nederlanden (il-Qorti Suprema tal-Pajjiżi l-Baxxi) ressqet lill-Qorti tal-Ġustizzja sensiela ta' talbiet preliminari relatati essenzjalment mal-kundizzjonijiet li taħthom jista' jiġi konkluż li hemm stazzjonar ta' ħaddiema “fit-territorju ta' Stat Membru” fis-settur tat-trasport internazzjonali bit-triq.

Evalwazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja

Il-Qorti tal-Ġustizzja, komposta bħala Awla Manja, tinnota, l-ewwelnett, li d-direttiva dwar l-istazzjonar tal-ħaddiema hija applikabbli għal servizzi transnazzjonali fis-settur tat-trasport bit-triq. Fil-fatt, din id-direttiva tapplika, fil-prinċipju, għal kwalunkwe provvista transnazzjonali ta' servizzi li tinvolvi l-istazzjonar ta' ħaddiema, ikun xi jkun is-settur ekonomiku kkonċernat, u, għall-kuntrarju ta' strument klassiku ta' liberalizzazzjoni, hija ssegwi għanijiet relatati mal-ħtieġa li tiġi promossa l-

¹ Direttiva 96/71/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 1996 dwar l-impjeg ta' ħaddiema fil-qafas ta' prestazzjoni ta' servizzi (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 2, p. 431, rettifika fil-ĠU 2015, L 16, p. 66).

provvista ta' servizz transnazzjonali filwaqt li tiġi żgurata kompetizzjoni ġusta u jiġi żgurati ir-rispett għad-drittijiet tal-ħaddiema. Il-fatt li l-bażi legali ta' din id-direttiva ma fihix dispożizzjonijiet relatati mat-trasport ma jistax għalhekk jeskludi mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha l-provvista transnazzjonali ta' servizzi fis-settur tal-attivitajiet tat-trasport bit-triq, b'mod partikolari tal-merkanzija.

F'dak li jirrigwarda, imbagħad, il-kwalità ta' ħaddiema stazzjonati lis-sewwieqa kkonċernati, il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li, sabiex ħaddiem ikun ikkunsidrat bħala stazzjonat "fit-territorju ta' Stat Membru", il-prestazzjoni tax-xogħol tiegħu għandha turi rabta suffiċjenti ma' dan it-territorju. L-eżistenza ta' rabta bħal din hija ddeterminata fil-qafas ta' evalwazzjoni ġenerali ta' elementi bħan-natura tal-attivitajiet imwettqa mill-ħaddiem ikkonċernat f'dak it-territorju, il-grad ta' intensità tar-rabta bejn l-attivitajiet ta' dan il-ħaddiem u territorju ta' kull Stat Membru li fih jopera kif ukoll is-sehem li dawn l-attivitajiet jirrapprezentaw fis-servizz tat-trasport totali fih.

B'mod partikolari, il-fatt li s-sewwieq ta' toroq internazzjonali, imqiegħed minn kumpannija stabbilita fi Stat Membru għad-dispożizzjoni ta' kumpannija stabbilita fi Stat Membru ieħor, jirċievi l-istruzzjonijiet inerenti fil-missjonijiet tiegħu, jibda jew itemmhom fi is-sede ta' din it-tieni kumpannija, fiha nnifisha mhix biżżejjed biex tikkunsidra li dan is-sewwieq ġie assenjat fit-territorju ta' dak l-Istat Membru l-ieħor, skont id-Direttiva dwar l-istazzjonar tal-ħaddiema, peress li t-tweġġiq tax-xogħol tal-imsemmi sewwieq ma jurix, abbażi ta' fatturi oħra, rabta suffiċjenti ma' dan it-territorju.

Il-Qorti tal-Ġustizzja tispesjifika wkoll li l-eżistenza ta' rabta ta' grupp bejn l-impriżi li huma partijiet fil-kuntratt għall-provvista ta' ħaddiema mhix, bħala tali, ta' natura li tiddefinixxi l-grad ta' konnessjoni tat-tweġġiq tax-xogħol mat-territorju ta' Stat Membru li fih jintbagħtu dawn il-ħaddiema. Għalhekk, l-eżistenza ta' rabta bħal din ma hijiex rilevanti għall-finijiet tal-evalwazzjoni ta' stazzjonar ta' ħaddiema.

Fir-rigward tal-każ speċifiku tat-trasport tal-kabotaġġ, li għalih tapplika d-direttiva dwar l-istazzjonar tal-ħaddiema, kif enfasizzat mir-regolament dwar it-trasport internazzjonali ta' merkanzija bit-triq ² il-Qorti tal-Ġustizzja tinnotta li tali trasport iseħħ kompletament fit-territorju tal-Istat Membru ospitanti, li jagħmilha possibbli li jiġi kkunsidrat li t-tweġġiq tax-xogħol mis-sewwieq fil-kuntest ta' tali operazzjonijiet għandu rabta suffiċjenti ma' dak it-territorju. It-tul tat-trasport tal-kabotaġġ huwa irrilevanti għall-evalwazzjoni tal-eżistenza ta' tali stazzjonar, mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà, li l-Istati Membri għandhom taħt dik id-direttiva, li ma japplikawx ċerti dispożizzjonijiet ta' din tal-aħħar, b'mod partikolari fir-rigward ta' dak li jikkonċerna r-rati tal-paga minima, meta t-tul tal-istazzjonar ma jkunx iktar minn xahar.

Fl-aħħarnett, il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li, fil-każ ta' stazzjonar ta' ħaddiema, l-Istati Membri għandhom, bis-saħħa tal-istess direttiva, jiżguraw li l-impriżi kkonċernati jggarantixxu lill-ħaddiema mibgħuta fit-territorju tagħhom ċertu numru ta' il-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-impjieg stabbiliti b'mod partikolari, bi ftehimiet kollettivi iddikjarati bħala ta' applikazzjoni ġenerali, jiġifieri dawk li għandhom jiġu osservati mill-kumpanniji kollha li jappartjenu għas-settur jew professjoni kkonċernata u li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni territorjali tagħhom. Il-kwistjoni dwar jekk ftehim kollettiv kienx iddikjarat bħala ta' applikazzjoni ġenerali għandha tiġi evalwata b'riferiment għad-dritt nazzjonali applikabbli. Il-Qorti tal-Ġustizzja tispesjifika, madankollu, li dan il-kunċett ikopri wkoll ftehim kollettiv tax-xogħol li ma ġiex iddikjarat ta' applikazzjoni ġenerali, iżda li l-osservanza tiegħu tikkundizzjona, għall-kumpanniji li jaqgħu taħtu, l-eżenzjoni mill-applikazzjoni ta' ftehim kollettiv ieħor iddikjarat, min-naħa tiegħu, ta' applikazzjoni ġenerali, u li d-dispożizzjonijiet tiegħu huma fis-sustanza identiċi għal dawk ta' dan il-ftehim kollettiv tax-xogħol l-ieħor.

TFAKKIRA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti li l-qrati tal-Istati Membri, fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, jagħmlu mistoqsijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni

---

² Regolament (KE) Nru 1072/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal 21 ta' Ottubru 2009 dwar regoli komuni għall-aċċess għas-suq internazzjonali tat-trasport bit-triq tal-merkanzija (ĠU 2009, L 300, p. 72, rettifika fil-ĠU 2018, L 241, p. 14).

jew dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma tiddeċidix il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha tiddeċiedi l-kawża b'mod konformi mad-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni hija vinkolanti, bl-istess mod, fuq il-qorti nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

[It-test sħiħ](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ritratti tal-għoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106